

KRÓLESTWO

**Północne
Mazury**

PASZPORT
turystyczny

Drogi **ROWeRzySto**

Zapraszamy Cię do podróży. Takiej, której się nie spodziewasz. Zapraszamy Cię do zachwycenia się Polską. Jej krajobrazem. Ludźmi. I kolorami jej różnorodności. Oczywiście, cała Polska to mogłoby być za dużo. Przygotowaliśmy więc dla Ciebie szczególną drogę. Wyjątkową, egzotyczną, mieniącą się tysiącem barw.

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo to najbardziej spektakularny projekt rowerowy, jaki do tej pory zrealizowano w Polsce. To niemal 2000 km specjalnie wytyczonej trasy, którą od początku do końca przygotowano po to, aby zaskakiwała i inspirowała. Aby dawała radość podróżowania i poznawania. Szlak wiedzie przez pięć województw wschodniej Polski. Poznanie każdego z nich z osobna już stanowi niezwykle doświadczenie, a poznanie ich wszystkich zdaje się być jak czytanie wspaniałej baśni.

Możesz zacząć, skąd chcesz. Możesz podróżować samodzielnie, z rodziną bądź z przyjaciółmi. Możesz jechać z północy na południe albo z południa na północ. Zacząć na krańcach owej trasy albo gdzieś w jej środku, wybierając, to co Cię fascynuje.

Green Velo pokazuje piękno Polski Wschodniej w najlepszym wydaniu. Z paletą barw, zapachów i smaków, których nie znajdziesz nigdzie indziej. Wyrusz zatem do tej Polski. Zasmakuj jej. I pozwól się oczarować.

PASZPORT

turystyczny

Twoje zdjęcie

KRÓLESTWO

**Północne
Mazury**

imię i nazwisko

adres zamieszkania

data urodzenia

podpis

Regulamin

1. Paszport jest „drogowskazem” dla turystów podróżujących Wschodnim Szlakiem Rowerowym Green Velo i pozostałymi szlakami rowerowymi. Jego celem jest pokazanie miejsc i atrakcji Polski Wschodniej oraz zachęcenie do ich odwiedzenia w trakcie odbywanych wycieczek rowerowych.
2. Jeden paszport swym zasięgiem obejmuje jedno królestwo rowerowe. W sumie stanowią one serię 12 różnych paszportów po 12 królestwach rowerowych Polski Wschodniej.
3. Paszport może otrzymać każdy bez ograniczeń wiekowych i jest on wydawany bezpłatnie w punktach informacji turystycznej oraz w atrakcjach i obiektach turystycznych zlokalizowanych na obszarze Polski Wschodniej.
4. W paszporcie znajdują się opisy obiektów i miejsc turystycznych a pod każdym z nich miejsce na przybicie pamiątkowej pieczęci lub stempla okolicznościowego (ewentualnie wklejenia zdjęcia), które potwierdzają odwiedzenie wskazanej w paszporcie atrakcji.
5. Paszport ważny jest bezterminowo.
6. Paszport nie upoważnia do bezpłatnego wejścia do atrakcji.
7. Paszport można zachować jako pamiątkę z wakacji/pobytu w królestwach rowerowych Polski Wschodniej.

Życzymy miłych wrażeń!

Wschodni SzLaK RoWerOwY

GREEN VELO

2000 kilometrów i 2000 powodów, aby zostać na dłużej

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo to najdłuższy, spójnie oznakowany szlak rowerowy w Polsce. Biegnie on drogami dla rowerów oraz drogami publicznymi o niskim natężeniu ruchu.

Na szlaku wydzielono 12 tak zwanych „królestw rowerowych” – atrakcyjnych regionów, w których warto zaplanować dłuższy pobyt. Paszport obejmuje swym zasięgiem jedno królestwo.

Oznakowanie szlaku Green Velo

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo na całej długości oznakowany jest metalowymi tabliczkami z kolorowym logo szlaku.

Dodatkowo wyznaczono kilkanaście tras łącznikowych, pozwalających na dojazd do węzłów komunikacyjnych i ważniejszych atrakcji turystycznych w pobliżu szlaku.

MOR-y (Miejsca Obsługi Rowerzystów)

oraz MPR-y (Miejsca Przyjazne Rowerzystom)

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo wyróżnia między innymi znajdująca się wzdłuż całej trasy infrastruktura rekreacyjna. Miejsca takie nazwane zostały MOR-ami, czyli Miejscami Obsługi Rowerzystów. Są one zlokalizowane przy atrakcjach turystycznych i ciekawych miejscowościach.

Uzupełnieniem MOR-ów jest system MPR-ów, czyli Miejsc Przyjaznych Rowerzystom, czyli: obiektów noclegowych, gastronomicznych, atrakcji turystycznych, centrów informacji turystycznej oraz innych obiektów, które w swojej ofercie mają usługi dla turystów. Można je wyszukać na portalu www.greenvelo.pl

Portal www.greenvelo.pl i aplikacja mobilna

Przed planowaną podróżą zapraszamy na stronę www.greenvelo.pl. To największy i najdokładniejszy przewodnik rowerowy po Polsce Wschodniej. Dzięki niemu będzie można poznać przebieg szlaku, a także system rekomendowanych tras wycieczkowych i szlaków rowerowych przebiegających w jego najbliższej okolicy. Portal pozwoli zaplanować wyprawę rowerową, wykorzystując intuicyjny planer wycieczek.

Niezbędne w podróży informacje znajdują się w dostępnej dla trzech platform (Android, iOS, Windows Phone) aplikacji mobilnej szlaku Green Velo. Najważniejsze informacje dostępne są w trybie offline. Aplikacja umożliwi zapisywanie na bieżąco przebiegu wyprawy rowerowej. Można też zaplanować przyszłe trasy poprzez wskazanie na mapie punktów, a system automatycznie wskaże najwygodniejszą drogę.

**10 000
kilometrów**

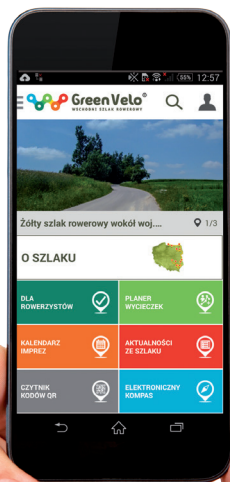
Tyle w przybliżeniu kilometrów oznakowanych szlaków rowerowych przecina lub przebiega w bezpośredniej bliskości szlaku Green Velo.

5 województw

warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie

5 parków narodowych

15 parków krajobrazowych

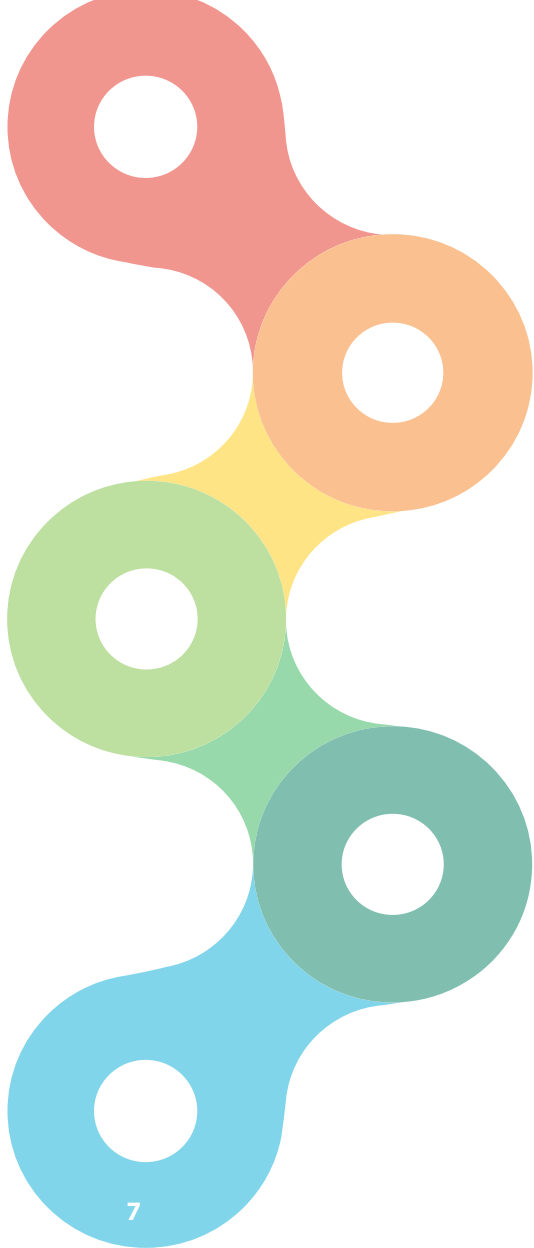
WSCHODNI SZLAK ROWEROWY GREEN VELO

- 1 Królestwo Rowerowe Nad Zalewem Wiślanym (woj. warmińsko-mazurskie)
- 2 Królestwo Rowerowe Warmia i okolice (woj. warmińsko-mazurskie)
- 3 Królestwo Rowerowe Północne Mazury (woj. warmińsko-mazurskie)
- 4 Królestwo Rowerowe Suwalszczyzna i Puszcza Augustowska (woj. podlaskie)
- 5 Królestwo Rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi (woj. podlaskie)
- 6 Królestwo Rowerowe Puszcza Białowieska i Knyszyńska (woj. podlaskie)
- 7 Królestwo Rowerowe Dolina Bugu (woj. podlaskie i woj. lubelskie)
- 8 Królestwo Rowerowe Polesie (woj. lubelskie)
- 9 Królestwo Rowerowe Roztocze (woj. lubelskie i woj. podkarpackie)
- 10 Królestwo Rowerowe Pogórze Karpackie (woj. podkarpackie)
- 11 Królestwo Rowerowe Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu (woj. podkarpackie i woj. świętokrzyskie)
- 12 Królestwo Rowerowe Góry Świętokrzyskie i okolica (woj. świętokrzyskie)

Spis atrakcji

1.	Korsze – wieża ciśnień.....	8
2.	Korsze – zabytkowy parowóz Ol 49 – 27	9
3.	Korsze – zabudowa miasta z kościołem	10
4.	Drogosze – pałac i założenie parkowe	11
5.	Barciany – zamek i miejscowość	12
6.	Srokowo – miejscowość	13
7.	Jezioro Oświn (Siedmiu Wysp)	14
8.	Leśniewo – śluzy	15
9.	Przystań – Kanał Mazurski	16
10.	Mamerki – bunkry z II wojny światowej – kwatery Wehrmachtu	17
11.	Trygort – widok na Mamry	18
12.	Węgorzewo – Muzeum Tradycji Kolei Mazurskich	19
	Mapa Królestwa Północne Mazury	20
13.	Węgorzewo – Muzeum Kultury Ludowej	22
14.	Węgorzewo – zabytki miasta	23
15.	Węgorzewo – cmentarz z I wojny światowej	24
16.	Rapa – piramida Fahrenheitów	25
17.	Gołdap – Piękna (Gołdapska) Góra	26
18.	Gołdap – rynek i wieża ciśnień	27
19.	Gołdap – sanatorium z tężniami	28
20.	Gołdap – las Kumiecie – bunkry z II wojny światowej	29
21.	Kiepojcie – mosty kolejowe	30
22.	Stańczyki – mosty kolejowe	31
23.	Trójstyk Granic Wisztyniec	32

1

Korsze – wieże ciśnień

W Korszach miłośnicy techniki zobaczyć mogą trzy zabytkowe kolejowe wieże ciśnień z różnymi zbiornikami. Pierwsza (z 1890 roku, odbudowana w roku 1915) ma zbiornik typu Intze o pojemności 150 m³, druga (z 1915 roku) – kulisty zbiornik typu Klönne o pojemności 500 m³, a trzecia (z 1938 roku) – zbiornik Barkhausena o pojemności 400 m³.

www.korsze.pl

Korsze – zabytkowy parowóz 01 49 – 27

www.korsze.pl

Od 2006 roku na stacji kolejowej w Korszach stoi zabytkowy parowóz 01 49-27. To jedna z powojennych lokomotyw polskiej produkcji do obsługi pociągów osobowych i pociągów pospiesznych. Wyprodukowano niespełna 120 takich parowozów. Ten trafił tu z Elku. Pomnikowa lokomotywa ma podkreślać rolę, jaką odgrywał węzeł kolejowy w rozwoju miasta Korsze.

3

Korsze – zabudowa miasta z kościołem

Korsze uzyskały prawa miejskie w 1962 roku, ale ich rozwój zapoczątkowało umieszczenie tu węzła kolejowego w drugiej połowie XIX wieku. W mieście, oprócz zespołu dworca i osiedla kolejarzy, godne uwagi są neogotycka cerkiew pw. św. św. Piotra i Pawła z lat 1903–1904 (niegdyś kościół ewangelicki) oraz neogotycki kościół Podwyższenia Krzyża Świętego.

www.korsze.pl

Drogosze – pałac i założenie parkowe

Zespół parkowo-pałacowy w Drogoszach w czasach świetności należał do pruskiego rodu Dönhoffów. Budowę imponującego barokowego pałacu, wzorowanego na rezydencji Friedrichstein, rozpoczęto w 1710 roku. Zespół, na który oprócz pałacu i parku składają się zabudowania gospodarcze i neogotycka kaplica, znajduje się w rękach prywatnych.

www.barciany.pl

5

Barciany – zamek i miejscowość

Miejscowość Barciany, obecnie wieś, a do 1945 roku miasto, u zarania swego istnienia była głównym ośrodkiem grodowym pruskiego plemienia Bartów. Do najważniejszych zabytków Barcian należą: pozostałości XIV-wiecznego prokuratorowskiego zamku krzyżackiego oraz gotycki jednonawowy kościół Niepokalanego Serca Maryi z końca XIV wieku.

Zamek

pl. Zamkowy 1, 11-410 Barciany
www.zamkipolskie.com

Srokowo – miejscowość

Wieś Srokowo, nazwana tak na cześć geografa Stanisława Srokowskiego, utraciła status miasta po II wojnie światowej, w czasie której uległa zniszczeniu. Zachował się jednak tu miejski układ zabudowy z rynkiem i pochodzącym z lat 1772–1775 ratuszem. Do zabytków Srokowa należą też kościół Świętego Krzyża, zrujnowana Wieża Bismarcka z 1902 roku oraz XVIII-wieczny spichlerz.

www.srokowo.warmia.mazury.pl
www.oswin.org.pl

7

Jezioro Oświn (Siedmiu Wysp)

Jezioro Oświn, zwane Jeziorem Siedmiu Wysp, jest ostoją różnych gatunków ptactwa wodno-błotnego. Miłośnicy ornitologii mogą tu obserwować między innymi różne gatunki kaczek, bieliki, bąki czy bociany czarne. Płytke jezioro i tereny przyległe są objęte ochroną w ramach rezerwatu przyrody Jezioro Siedmiu Wysp i obszaru wpisanego na listę Międzynarodowej Konwencji Ramsar.

www.3.wegorzewo.pl

Leśniewo – śluzy

Monumentalne śluzy w Leśniewie Górnym i Leśniewie Dolnym, dzięki którym planowano pokonywać różnicę poziomów między jeziorem Mamry a jeziorem Rydzówka, to część Kanału Mazurskiego. Śluza w Leśniewie Górnym została ukończona w nieco ponad 30%, ta w Leśniewie Dolnym w około 15%. Na terenie Leśniewa Górnego w sezonie działa park linowy.

www.srokowo.warmia.mazury.pl
www.kanal-mazurski.eu

Przystań – Kanał Mazurski

Liczący około 50 kilometrów Kanał Mazurski, który miał połączyć Bałtyk z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi, zaczyna bieg w miejscowości Przystań, u brzegów jeziora Mamry. Jego budowa trwała z przerwami od 1911 do 1942 roku. Z dziesięciu śluz, z których pięć znajduje się obecnie po stronie polskiej, a pięć po stronie rosyjskiej, zdołano ukończyć zaledwie jedną – śluzę Piaski.

www.kanal-mazurski.eu

Mamerki – bunkry z II wojny światowej – kwatera Wermachtu

W Mamerkach w latach 1941–1944 mieściła się kwatera główna niemieckich wojsk lądowych o kryptonimie „Anna”. Na jej terenie, oprócz dobrze zachowanych bunkrów, znajdują się: 38-metrowa wieża z widokiem na jezioro Mamry, rekonstrukcja U-Bootu oraz niewielkie muzeum z ekspozycją poświęconą między innymi łączności i tajnym broniom III Rzeszy.

Muzeum

tel. 698 793 104

www.mamerki.com

www.mauerwald.com

czynne:

codz. w godz. 9.30–18

11

Trygort – widok na Mamry

Z punktu położonego w Miejscu Obsługi Rowerzystów w niewielkiej miejscowości Trygort rozciąga się piękny widok na Mamry i największą wyspę na tym jeziorze – Upały. Wyspa, porośnięta głównie drzewostanem liściastym, jest w całości objęta ochroną jako ornitologiczny rezerwat przyrody ptactwa wodnego i błotnego.

www.wegorzewo.pl

Węgorzewo – Muzeum Tradycji Kolei Mazurskich

Muzeum Tradycji Kolejowej w Węgorzewie mieści się w zabytkowym budynku dawnego dworca. Na wystawie zobaczyć można eksponaty związane z koleją wschodniopruską i z powojenną historią kolei w regionie, w tym mundury, zegary kolejowe, tablice informacyjne oraz elementy kolejowej infrastruktury. Muzeum prowadzone jest przez Fundację „Dziedzictwo Nasze”.

Muzeum Tradycji Kolejowej Dworzec Kolejowy

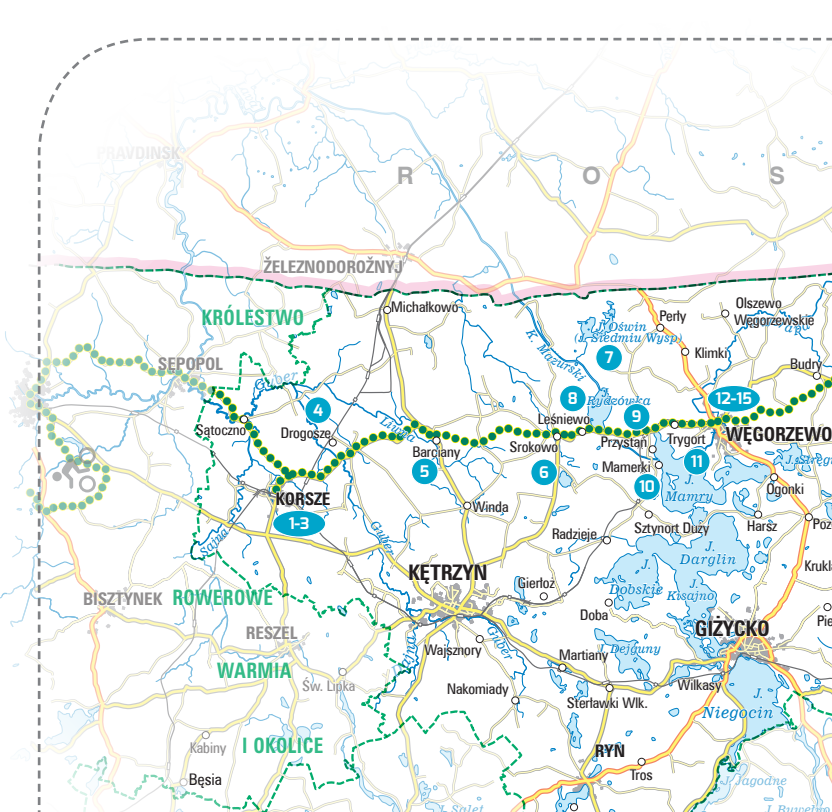
ul. Jaracza 4

11-601 Węgorzewo

tel. 87 427 16 07

czynne: w godz. 10–18

Objaśnienia znaków

- 7 Atrakcje opisane w paszporcie
- - - Granice Królestw Rowerowych
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo
- Parki krajobrazowe
- Drogi ekspresowe
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie; drogi inne
- Koleje
- - - Granice państw; granice województw

Węgorzewo – Muzeum Kultury Ludowej

Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie zajmuje się kulturą ludową północno-wschodniej Polski. Jego kolekcja obejmuje między innymi pisanki, obrazy i rzeźby współczesnych twórców, sprzęty gospodarcze, obrzędowe, stroje ludowe. Obok głównego gmachu działa Park Etnograficzny nad Węgorapą, gdzie utworzono pracownie: tkacką, ceramiczną i kwiatów artystycznych.

Muzeum Kultury Ludowej

ul. Portowa 1

11-600 Węgorzewo

tel. 87 427 52 78

tel. 87 427 32 42

www.muzeum-wegorzewo.pl

czynne: pon.–pt. w godz. 8–16

15 VI–15 IX sob.–niedz. w godz. 10–18

16 IX–14 IV sob.–niedz. po telefonicznym
uzgodnieniu terminu

Węgorzewo – zabytki miasta

Węgorzewo jest ośrodkiem sportów wodnych z nowoczesną ekomari-
ną, portami jachtowymi i przystaniami. Znajdują się tam też Muzeum
Kultury Ludowej, późnogotycki kościół pw. św. św. Piotra i Pawła z lat
1605–1611 (dawniej ewangelicki) oraz odbudowany po spaleniu
w 1945 roku zamek krzyżacki nad Węgorapą (obecnie w formie nawią-
żujący do baroku).

**Rzymsko-Katolicka
Parafia świętych Apostołów
Piotra i Pawła**

Zamkowa 16, 11-600 Węgorzewo
www.apostolowie-wegorzewo.pl
www.wegorzewo.pl

15

Węgorzewo – cmentarz z I wojny światowej

Położony na wzgórzu nieopodal Węgorzewa zabytkowy cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej to miejsce pochówku 344 żołnierzy niemieckich i 234 żołnierzy rosyjskich. Na centralnym tarasie otoczonego kamiennym murkiem cmentarza znajduje się wysoki krzyż postawiony z fundacji hrabiego Lehndorffa. Ze wzniesienia rozciąga się piękny widok na jezioro Świącajty.

www.wegorzewo.pl

Zbudowany w Rapie, w formie piramidy, grobowiec Fahrenheidów powstał na początku XIX wieku. Pierwszym pochowanym tu w 1811 roku członkiem rodu była mała Ninette. Ze względu na specyficzne warunki panujące w piramidzie ciała ulegały tam naturalnej mumifikacji. Grobowiec był kilkakrotnie dewastowany. Obecnie drzwi do jego wnętrza są zamurowane.

www.baniemazurskie.wm.pl
www.uzdrowiskogoldap.pl

Rapa –
 piramida Fahrenheidów

Gołdap – Piękna (Gołdapska) Góra

Gołdapska Góra, zwana Piękną Górą (272 m n.p.m.), jest ośrodkiem sportów zimowych z wyciągami narciarskimi, wypożyczalnią sprzętu i kolejką linowo-krzesłkową. Znajduje się tu również betonowy tor saneczkowy. U stóp wzniesienia działa zajazd Piękna Góra Rudziewicz, a na jego szczycie obrotowa kawiarnia, z której podziwiać można panoramę okolicy.

Zajazd Piękna Góra Rudziewicz

Konikowo 11

19-500 Gołdap

tel. 87 615 49 43

www.zajazd-rudziewicz.pl

Gołdap może poszczycić się drugim co do wielkości rynkiem regionu. Niegdyś kwitł tu handel, dziś zrewitalizowany rynek jest terenem rekreacyjnym z fontanną i zegarem słonecznym. Na szczycie znajdującej się nieopodal zabytkowej wieży ciśnień z 1905 roku urządzono kawiarnię z tarasami widokowymi, z których można podziwiać panoramę miasta i okolicy.

www.goldap.pl

Gołdap –
rynek i wieża ciśnień

18

Gołdap – sanatorium z ężniami

W 2000 roku miejscowość Gołdap uzyskała status uzdrowiska borowinowo-klimatycznego dzięki lokalnym pokładom borowin i wód mineralnych oraz wyjątkowo czystemu powietrzu. Nad jeziorem Gołdap usytuowano Pijalnię Wód Mineralnych i Leczniczych oraz kompleks Mazurskich ężni Solankowych, a w pobliskim lesie Kumiecie stanęły zabudowania Sanatorium Uzdrawiskowego „Wital”.

Pijalnia Wód Mineralnych i Leczniczych

Promenada Zdrojowa 20
19-500 Gołdap
tel. 887 800 300
www.uzdrawiskogoldap.pl

CIT – Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap

pl. Zwycięstwa 16, 19-500 Gołdap
tel. 87 615 20 90
www.goldap.pl

Gołdap – las Kumiecie – bunkry z II wojny światowej

W lesie Kumiecie w Gołdapi w czasie II wojny światowej mieściła się niemiecka kwatera naczelnego dowództwa wojsk lotniczych. Z kwatery o kryptonimie „Robinson” przetrwały resztki schronów, niektóre zaadaptowane na pomieszczenia sanatorium Wital, baseny przeciwpożarowe oraz pozostałości hamowni testowanych tu silników odrzutowych.

www.goldap.bialystok.lasy.gov.pl

Kiepojcie – mosty kolejowe

W niewielkiej miejscowości Kiepojcie znajdują się: potężne nasypy kolejowe, pojedynczy wiadukt kolejowy oraz podwójne mosty kolejowe nad rzeką Bludzią. Przęsła mostu północnego wykonano, łącząc cegłę i beton. Obiekty te zostały wzniesione na potrzeby nieistniejącej już linii kolejowej Gołdap – Żytkiejmy na początku XX wieku.

www.mostypolskie.pl

Stańczyki – mosty kolejowe

Bliźniacze mosty kolejowe w Stańczykach, zwane „akweduktami Północy”, wznoszą się nad doliną rzeki Błędzianki. Most południowy powstał między 1912 a 1914, natomiast północny między 1923 a 1926. Mosty są relikami nieistniejącej już linii kolejowej, która łączyła Gołdap z Żytkiemami. Wysokie na 36 metrów konstrukcje uważane są za najwyższe mosty kolejowe w Polsce.

www.mostypolskie.pl

23

Trójstyk Granic Wisztyniec

Trójstyk Wisztyniec to punkt styku granic Polski, Litwy i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Został on zaznaczony słupkiem z różowego granitu ze złotymi godłami państwowymi. Tuż obok znajduje się granica oddzielająca województwo warmińsko-mazurskie od podlaskiego, a zarazem granica między powiatem gołdapskim a ziemskim suwalskim.

16-407 Bolcie
www.wizajny.pl

Wydawca	Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego Biuro Projektu ul. Ściegiennego 2, 25-033 Kielce tel. +48 41 361 80 57 e-mail: rot@swietokrzyskie.travel www.rot.swietokrzyskie.travel
Tekst	Joanna Mariuk
Zdjęcia	M. Ahtel, P. Fabijański, M. Hurec A. Styrańczak, Urząd Miejski w Korszach
Opracowanie	EURO PILOT Sp. z o.o. ul. S. Konarskiego 3 01-355 Warszawa tel. +48 22 664 37 20, +48 22 664 50 91 www.europilot.com.pl
Redakcja	Dominika Borówka-Sitnik Jolanta Sieradzka-Kasprzak
Korekta tekstów	Małgorzata Kuśnierz
Mapy	Ewa Czajkowska Piotr Tarnawski
Skład, przygotowanie do druku	Ewa Chmielewska Karolina Zaręba

ISBN 978-83-8009-473-4

www.greenvelo.pl

łańcuch atrakcji!

ROZWÓJ
POLSKI WSCHODNIEJ
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Fundusze Europejskie – dla rozwoju Polski Wschodniej

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej